

כריתות יב

מביא חטאת		אמר לו אכלת חלב
מביא אשם תלוי		עד/אשה אומר לא אכל
פטור		הוא אומר לא אכלתי
חכמים פוטרים - מה אם ירצה לומר מזיד הייתי - פטור	רבי מאיר מחייב - אם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה, לא יביאוהו לידי קרבן הקל?	הוא אומר לא אכלתי

שתי דרכים להבין את המקרה הראשון:

קושי: אם בשניים, והוא שתק: אימא מציעתא: **עד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי**, טעמא דמכחיש ליה, אבל שתיק מיחייב, וכ"ש תרי!

אם הוא הכחיש, מני? ר"מ היא, דאמר: הכחשה דבי תרי לאו הכחשה היא, אבל לרבנן פטור. ומאי קמשמע לן? מסיפא שמעת מינה!

תירוץ: הא קמשמע לן, דבר זה מחלוקת ר"מ ורבנן, והוא דקמכחיש להו.

איכא דאמרי: אמרו לו נמי חד קרי ליה, (חיזוק ממש/נה ביבמות) והוא מאי קאמר?

קושי: אלימא דקא מכחיש ליה, מי מייתי? והא קתני מציעתא: **עד אחד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי - פטור!**

אלא דשתיק, ממציעתא שמע מינה: **עד אחד אומר כו'**, טעמא דקא מכחיש ליה, אבל שתק מישתק - חייב! **תירוץ:** לעולם דלא מכחיש ליה, והכי קתני: **אמר לו אכלת חלב - מביא חטאת**, במה דברים אמורים - דשתיק, אבל מכחיש ליה - פטור.

שאלה: ומדאורייתא מנלן דלא מכחיש ליה חייב?

תשובה: דת"ר: **או הוּע אצ"ו חטאת - ולא שידיעוהו אחרים, יכול אפילו אין מכחישין? תלמוד**

לומר: או הוּע אצ"ו, מכל מקום; במאי עסקינן? אלימא בתרין, תרין ואין מכחישין קרא בעי? אלא לאו בחד, וקתני כי אין מכחישין מהימן, שמע מינה.

שאלה: איבעיא להו: מ"ט דרבנן? משום דאדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש, או דלמא משום דאמרינן: מיגו דאי בעי אמר מזיד הייתי - פטור, כי אמר נמי לא אכלתי - מהימן ופטור?

שאלה על השאלה: ומאי נפקא מינה?

תשובה: למיפשט מינה לטומאה:

- דאי אמרת: טעמייהו דרבנן משום דאדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש, ל"ש טומאה חדשה ול"ש טומאה ישנה,

- ואי אמרת: טעמייהו דרבנן משום דאמר מיגו היא, פטרי ליה רבנן **מטומאה ישנה** - מיגו דאי בעי אמר טבלתי - פטור, כי אמר נמי לא נטמאתי - פטור, דאיכא למימר: מאי לא נטמאתי דקאמר? לא עמדתי בטומאתי אלא טבלת אבל **מטומאה חדשה** דכי אמר נמי טבלתי - מחייב, דאמרו ליה עדים השתא נטמאת

ניסיון 1 לענות על השאלה: ת"ש: **אמר לו עד אחד נטמאת והוא אומר לא נטמאתי - פטור, יכול אפילו שנים? א"ר מאיר: ק"ו, אם הביאוהו שנים למיתה חמורה, לא יביאוהו לידי קרבן הקל? וחכ"א: אדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש; ש"מ, טעמייהו דרבנן משום דאמרי: אדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש.**

דחייה: א"ר אמי: לעולם טעמא דרבנן משום דאמרינן מיגו, והכי קתני: מתוך שאם רצה לומר לא עמדתי בטומאתי - פטור, הילכך אדם נאמן על עצמו יותר ממאה איש. **קושי:** אי הכי, היינו חלב!

תירוץ: מהו דתימא: אכלתי חלב קמתריץ דיבוריה לא אכלתי שוגג אלא מזיד, אבל נטמאת והוא אומר לא נטמאתי, אימא לא קמתריץ דיבוריה, קמ"ל: הכא נמי לא עמדתי בטומאתי אבל טבלתי

ניסיון 2 לענות על השאלה: ת"ש: **והתורה, מודה בדברים - חייב, אין מודה בדברים - פטור; א"ל עד אחד נטמאת והוא אומר לא נטמאתי - פטור, יכול אפילו שנים מכחישין?**

ר' מאיר	ר' יהודה	חכמים
אם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה, לא יביאוהו לידי קרבן הקל?	נאמן אדם על עצמו יותר ממאה איש	ומודים חכמים לר' יהודה בחלבין ובביאת מקדש, אבל בטומאה לא מודו לר'

מסקנה: חכמים אומרים מיגו

הבהרת דברי הברייתא: במאי עסקינן?

- אילימא בטומאה ישנה, מאי שנא חלבין וביאת מקדש דמודו ליה? דאם רצה יאמר מזיד הייתי, טומאה ישנה נמי מתרץ דיבוריה, דאם רצה יאמר לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי.

- אמר רבינא: לעולם בטומאה ישנה, וכגון דאמרי ליה עדים אכלת קדשים בטומאת הגוף והוא אמר להון לא נטמאתי, דהכא לא מתריץ דיבוריה, דליכא למימר לא עמדתי בטומאה אבל טבלתי, מאי אמר להון? טבלתי ואכלתי, כי אמר להון הכי, איתתחש ליה דבוריה קמא מיהא בטומאת מגעו.

פסיקת הלכה: אמר רב נחמן: הלכה כר' יהודה.
צמצום הפסיקה: אמר רב יוסף: לא אמרה אלא בניו לבין עצמו ולעצמו.

3 מקרים שבהם מודה ר' מאיר לחכמים:

- שאם אמרו לו שנים בעלת שפחה חרופה והוא אומר לא בעלתי - מהימן, דאי בעי אמר להון לא גמרת ביאתי.
- בנזיר טמא שאמרו לו שנים נטמאת והוא אומר לא נטמאתי - פטור, דאי בעי אמר נשאלתי על נזירי.
- שאם אמרו לו שנים יודע אתה בעדות פלוני והוא אומר לא ידעתי - פטור, דאי בעי אמר לא נתכוונתי לעדות.

אכל חלב וחלב בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת

קושי: מתקיף לה ר' זירא: אמאי אינו חייב אלא חטאת אחת? והא ב' זיתי חלב אכל!
תירוץ: אי"ל אביי: העלמות מחולקות, והכא העלם אחד הוא דאיכא.
נוסח אחר לקושי: טעמא דהעלם אחת, הא בשתי העלמות חייב שנים, אמאי? שם חלב אחד הוא!
תירוץ: אמר ליה אביי: העלמות מחולקין.

אכל חלב ודם פיגול ונותר - חייב על כל אחת ואחת, זה חומר במינין הרבה ממין אחד.
וחומר במין אחד ממינין הרבה, שאם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית אחר בהעלם אחת ממין אחד - חייב, משני מינין - פטור.

קושי: ממין אחד - חייב, פשיטא!

תירוץ: אמר ריש לקיש משום בר תוטיני: כגון שאכלו בשני תמחויין, ואליבא דרבי יהושע, דאמר: תמחויין מחולקין, מהו דתימא: כי אמר ר' יהושע - לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא, קמ"ל דחייב, אלמא לחומרא אמר, לקולא לא אמר.

נוסח אחר לקושי: איכא דאמר על סיפא: **משני מינין - פטור**, פשיטא!

תירוץ: אמר ריש לקיש משום בר תוטיני: כגון שאכלו בשני תמחויין, ואליבא דר' יהושע, דאמר: תמחויין מחולקין, דמהו דתימא: כי אמר ר' יהושע - לחומרא אמר, לקולא לא אמר, קמ"ל: **מב' מינין - פטור**, מאי מב' מינין? ממין אחד הוא! ואמאי קרי ליה ב' מינים? משום דאכלו בב' תמחויין, וקתני: פטור, אלמא ל"ש לקולא ול"ש לחומרא קאמר רבי יהושע.

קושי על התירוץ: מדסיפא מין אחד ושני תמחויין, רישא מין אחד ותמחוי אחד, פשיטא?

תירוץ: אמר רבינא: כגון שהיתה לו ידיעה בינתיים, ואליבא דרבן גמליאל, דאמר: אין ידיעה לחצי שיעור; דתנן: **הכותב שתי אותיות בשתי העלמות, אחת שחרית ואחת ערבית - ר"ג מחייב, וחכמים פוטרין;** רבן גמליאל סבר: אין ידיעה לחצי שיעור, ורבנן סברי: יש ידיעה לחצי שיעור.

מתני'. כמה ישאה באוכלין?

ר' מאיר	חכמים
כאילו אוכל קליות	עד שישהא מתחלה ועד סוף כדי אכילת פרס - חייב
<p>שאלה: איבעיא להו: ר"מ לחומרא קאמר או לקולא קאמר? לחומרא קאמר, והכי קתני: כאילו אוכל קליות, דאפילו כוליה יומא ואף על גב דמתחלה ועד סוף יותר מכדי אכילת פרס, כיון דמשכיה אכילתיה - מחייב, ואמרו ליה רבנן: דעד שישהא בכדי אכילת פרס הוא דחייב, יותר מכדי אכילת פרס - פטור, או דלמא לקולא קאמר, דהכי קתני: כאילו אוכל קליות, והוא דלא איפסיק ביני וביני, אבל דאיפסיק ביני וביני, אף על גב דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס - פטור, ואמרו ליה רבנן: כיון דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס הוא - חייב?</p> <p>תשובה: ת"ש, וחכמים אומרים: עד שישהא בכדי אכילת פרס מתחלה ועד סוף ואי אמרת ר' מאיר לקולא, וחכ"א אם שהה מיבעי ליה! שמע מינה: ר' מאיר לחומרא</p>	

